

Téma

De-essentializing the notion: what, where and when is Europe? Who, how and why built Europe in the 19th (autumn) and the 20th (spring) century?

Hlavní myšlenkou je problematizace, „de-esencializace“ pojmu Evropy a jeho vztah k reálným formativním procesům : pokusíme se na základě existující literatury z oblasti historiografie a dalších sociálních a humanitních věd odpovědět na otázky co, kdy a kde je Evropa a kdo, kdy a jak současnou Evropu vytvořil?

Přednášky se soustředí na proces formování moderní Evropy jako ekonomické, politické, kulturní a sociální jednotky – jinými slovy, kurz postihuje procesy označované v literatuře jako „europeizace“ kontinentu. Analyzuje integrační síly (a v důsledku často také fragmentace) na různých úrovních a různé typy aktérů jako jejích nositelů v průběhu posledních dvou století.

Struktura

1. Přednáška
2. Teorie (koncepty)
3. Diskuse literatury v rozsahu asi 40 stran týdně

Atestace a požadavky

Účast

Povinná, maximálně 2 zameškané přednášky.

Aktivní účast – 50%

Od studentů se očekává aktivní přístup – zejména četba předepsaných a doporučených textů. Příprava vedle účasti v diskusích může být testována formou kratších testů. Texty budou vždy týden dopředu dostupné na moodle. Každý týden jeden ze studentů bude vystupovat v roli reportéra – uvede téma diskuse, představí autory textů a připraví se 3 otázky do debaty.

Práce – 50%

Hlavní část hodnocení bude vycházet z textu. Každý semestr studenti vypracují zápočtového týdne esej na téma odsouhlasené vedoucím měsíc před koncem semestru.

Text v rozsahu 3000 (magisterské – 5 ECTS) respektive 1000 (bakalářské – 2 ECTS) slov musí odpovídat akademickým standardům a formátu anglické eseje (viz <http://www.lancaster.ac.uk/staff/haywardp/hist213/writing.htm>)

Rozpis přednášek (Podzim)

- 1) Úvodní hodina : Europeizace v 19. století
- 2) Co je Evropa I : Dějiny evropské ideje a koncept Europeizace
- 3) Co je Evropa II : Pralelní formace Evropy a moderního evropského státu
- 4) Zdroje Europeizace : Průmyslová revoluce
- 5) Ekonomická Europeizace : Formování Evropy jako trhu
- 6) Materiální Europeizace: Utváření Evropy prostřednictvím infrastrukturních sítí (Silnice a vodní cesty)
- 7) Materiální Europeizace: Utváření Evropy prostřednictvím infrastrukturních sítí (železnice)
- 8) Finanční Europeizace : Bankovníctví a nadnárodní trhy
- 9) Sociální Europeizace : Sociální změny, demografie a politika
- 10) Politická Europeizace : První pokusy o politickou integraci kontinentu
- 11) Evropské Standardy : Transnacionální organizace
- 12) Europeanizace před Světovou válkou : shrnující diskuse

(Jaro)

- 13) Úvodní hodina : Evropa, Europeizace a Skrytá Integrace ve 20. století
- 14) Utváření Evropy : Odkaz dlouhého 19. století
- 15) Evropa konstruovaná : Evropa národních států
- 16) Evropa konstruovaná : Pravidla pro Evropu (technokratické utváření Evropy)
- 17) Evropa představovaná : Soupeřící rámce integrace
- 18) Evropa vznikající: Evropská hospodářská krize ?
- 19) Evropa vznikající: Evropská občanská válka ?
- 20) Evropa konstruovaná : Vize a realita poválečné Evropy
- 21) Evropa představovaná : Europeizace vs Amerikanizace
- 22) Evropa představovaná : Europeizace vs Sovětizace
- 23) Evropa konstruovaná : EU-izace
- 24) Europeizace po roce 1989: závěrečná diskuse

Základní literatura

CONWAY, Martin, and Kiran K. Patel. Europeanization in the Twentieth Century: Historical Approaches. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2010.

DAVIES, Norman. Evropa: Dějiny jednoho kontinentu. Praha: Prostor, 2005.

DELANTY, G. Formations of European Modernity: A Historical and Political Sociology of Europe. PALGRAVE MACMILLAN (2019).

FONTANA, L. J. Evropa před zrcadlem. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2001.

GONĚC, Vladimír. Evropská idea: Idea mírové, kooperující a sjednocující se Evropy. Brno: Masarykova univerzita, 2007.

HORYNA, Břetislav. Idea Evropy: pohledy do filosofie dějin. Praha: Argo, 2001.

HROCH, M., & MÁŠOVÁ, H. Hledání souvislostí: eseje z komparativních dějin Evropy. Praha: SLON (2018).

KLUSÁKOVÁ, L. Kriteria a ukazatele nerovnoměrného vývoje v evropských dějinách. Praha (1997).

MAZOWER, Mark. Temný kontinent: Evropa ve 20. století. Prague: Karolinum Press, 2019."

POLLARD, Sydney. The Peaceful Conquest: The Industrialization of Europe 1760-1970. New York: Oxford Univ. Pr, 1987.

Making of Europe book series, New York : Palgrave Macmillan, 2013-2016.

KAISER, Wolfram, and J W. SCHOT. Writing the Rules for Europe: Experts, Cartels, and International Organizations, 2014.

OLDENZIEL, Ruth, and Mikael HÅRD. Consumers, Tinkerers, Rebels: The People Who Shaped Europe, 2013

DIOGO, Maria P, and Dirk VAN LAAK. Europe Globalizing: Mapping, Exploiting, Exchanging, 2016

HÖGSELIUS, Per, A KAIJSER, and Erik VAN DER VLEUTEN. Europe's Infrastructure Transition: Economy, War, Nature, 2016.

FICKERS, Andreas, and Pascal GRISET. Communicating Europe: Technologies, Information, Events. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2014.

KOHLRAUSCH, Martin, and Helmuth TRISCHLER. Building Europe on Expertise: Innovators, Organizers, Networkers, 2014.